

ด้านการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนสถานศึกษา จำแนกตามสังกัดปีการศึกษา 2561

สังกัด	ปีการศึกษา 2561 (โรง/แห่ง)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	460
- สพป. เลย เขต 1	(161)
- สพป. เลย เขต 2	(159)
- สพป. เลย เขต 3	(109)
- สพม.19	(31)
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดเลย	2
คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดเลย	6
สำนักงาน กศน.จังหวัดเลย	14
สถานศึกษาเอกชน	27
องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น	22
มหาวิทยาลัย	3
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเลย	15
รวม	549

จังหวัดเลยมีสถาบันการศึกษาจำนวน 549 แห่ง ดังนี้

- สถานศึกษาสังกัดเทศบาล มีจำนวนโรงเรียน 5 แห่ง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 จำนวนโรงเรียน 161 แห่ง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 จำนวนโรงเรียน 159 แห่ง
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 3 จำนวนโรงเรียนสังกัด สพฐ.จำนวน 109 โรงเรียน
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต 19 (เลย – หนองบัวลำภู)
จำนวนโรงเรียน 52 แห่ง ในจังหวัดเลย 31 แห่ง จังหวัดหนองบัวลำภู 21 แห่ง

วิทยาลัยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน 5 แห่ง

- วิทยาลัยเทคนิคเลย
- วิทยาลัยอาชีวศึกษาเลย
- วิทยาลัยการอาชีพด่านซ้าย
- วิทยาลัยการอาชีพวังสะพุง
- วิทยาลัยเทคโนโลยีเลยบริหารธุรกิจ

อุดมศึกษา 3 แห่ง

- มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย
- มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเลย วัดบ้านปากหมาก

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเลย มีสถานศึกษา 14 แห่ง

ตารางที่ 2 จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตามสังกัด ปีการศึกษา 2561

สังกัด	ครู และบุคลากรทางการศึกษา (คน)			
	ผู้บริหาร	ครู	บุคลากร	รวม
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	459	4,075	413	4,947
- สพป. เลย เขต 1	164	1,117	56	1,337
- สพป. เลย เขต 2	154	1,323	135	1,612
- สพป. เลย เขต 3	84	446	135	665
- สพม.19	57	1,189	87	1,333
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษจังหวัดเลย	2	52	77	131
คณะกรรมการอาชีวศึกษาจังหวัดเลย	17	150	3	170
สำนักงาน กศน.จังหวัดเลย	16	22	213	251
สถานศึกษาเอกชน	27	512	0	539
องค์ปกครองส่วนท้องถิ่น	22	282	4	308
มหาวิทยาลัย	75	386	100	561
สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดเลย	15	156	34	205
รวม	633	5,635	844	7,112

ตารางที่ 3 จำนวนนักเรียน นักศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษาและสังกัด ปีการศึกษา 2561

ระดับชั้น	สังกัด สพฐ.	สังกัด อาชีว	สังกัด กศน.	การศึกษา พิเศษ	ม.ราชภัฏ เลย	สังกัด สช.	สังกัด อปท.	สังกัดพุทธ ศาสนา
เตรียมความพร้อม	10,423							
ก่อนประถมศึกษา	32,852				172	3,826	2,669	
ประถมศึกษา	17,667		1,253	179	197	6,855	2,603	
ม.ต้น	9,525		7,164	412	24	1,920	1,597	1,341
ม.ปลาย/ปวช.		1,936	10,651	180		757	551	392
ปวส.		3,142						
อุดมศึกษา	70,467	98			12,509			
รวม	10,423	5,078	19,068	771	12,902	13,628	7,420	1,733

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย

ปัญหาและอุปสรรคด้านการศึกษา

จากการดำเนินงานด้านการศึกษาและการวิเคราะห์ถึงปัญหาอุปสรรคภาพการจัดการศึกษาของจังหวัดเลย จากด้านต่าง ๆ ประกอบด้วยด้านผู้เรียน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านบริหารจัดการ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรค สรุปได้ดังนี้

1. ด้านผู้เรียน

- ผู้เรียนยังมีภาวะทุพโภชนาการ
- ผู้เรียนในวัยเรียนอายุ 6 - 14 ปี ยังไม่สามารถเข้าเรียนการศึกษาภาคบังคับได้ครบทุกคน
- นักเรียนระดับประถมศึกษา ชั้น ป.1 - ป.3 ยังอ่านหนังสือไม่ออก เขียนไม่ได้ ครบ 100%
- ในภาพรวมของจังหวัดเลย มีผู้เรียนออกกลางคัน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 0.04
- ย้ายที่เรียนบ่อยเนื่องจากผู้ปกครองย้ายถิ่นฐานบ่อย ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป
- ผลการทดสอบระดับชาติ NT, O-NET, N-NET, V-NET มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติ

- ขาดความรับผิดชอบ ขาดวินัย เช่น มาสาย ขาดเรียน โดดเรียน
- นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 3 นิยมเรียนต่อสายสามัญศึกษา มากกว่า สายอาชีวศึกษา ส่งผลให้สัดส่วนผู้เรียนอาชีวศึกษาเพิ่มได้ไม่มาก ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนแรงงานระดับกลางเพิ่มมากขึ้นในอนาคต
- สายอาชีวศึกษาที่ยังไม่สามารถเป็นทางเลือกที่แท้จริงให้กับนักเรียนที่สนใจเรียนต่อในสายอาชีพ
- จำนวนนักเรียนที่เลือกเรียนสายอาชีวะยังลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจาก “ค่านิยม” ของผู้ปกครองนิยมเรียนต่อสายสามัญ
- ปัจจุบันระบบการศึกษา การพัฒนาผู้เรียนยังไม่ตอบโจทย์สถานประกอบการ ปัญหาหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ยังขาดการเตรียมบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้สำเร็จที่การศึกษาขาดทักษะ ความรู้ความสามารถ ที่ตรงกับความต้องการของนายจ้างและสถานประกอบการ ด้วยเหตุนี้ ปัญหาการขาดแคลนปัญหาในเชิงคุณภาพและความสามารถในการตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานร่วมด้วย
- กระบวนการจัดการเรียนการสอนยังพบกับปัญหา เช่น สถานที่ในการปฏิบัติจริง และวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในจัดการเรียนการสอนซึ่งยังไม่มีความพร้อม หรือมีจำนวนไม่เพียงพอ จึงทำให้ผู้เรียนขาดทักษะความรู้ในภาคปฏิบัติอย่างแท้จริง
- นักเรียนเป็นผู้เสพยาและค้าสารเสพติด
- การทะเลาะวิวาทในสถานศึกษาและต่างสถาบัน
- นักเรียนติดเกมส์แล้วไม่เข้าเรียนในชั่วโมงเรียน
- นักเรียนขาดจิตสำนึกในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม
- นักเรียนยังขาดทักษะการอ่านเขียนภาษาต่างประเทศ
- ในระดับอาชีวศึกษายังมีผู้เรียน อ่าน - เขียน ภาษาไทยยังไม่ถูกต้อง
- จำนวนชั่วโมงการสอนของครูมีมากเกินไปเนื่องจากขาดแคลนอัตรากำลังครู
- กลุ่มเป้าหมายการศึกษานอกระบบเป็นผู้ด้อยฐานะทางเศรษฐกิจ และย้ายถิ่นสูง ไม่สามารถเข้ารับบริการร่วมกิจกรรมได้ต่อเนื่อง
- กระแสโลกาภิวัตน์และวัตถุนิยม ทำให้ข้อมูลไหลบ่าเข้าถึงประชาชนได้เร็วและหลากหลาย ทำให้ศีลธรรมเสื่อมการจัดการเรียนรู้ให้เป็นคนดีทำได้ยากมากขึ้น
- เด็กพิการเรียนจบการศึกษาแล้วไม่มีงานทำ เนื่องจากทัศนคติของสังคมยังไม่ยอมรับความสามารถของคนพิการ

2. ด้านบุคลากร

- ครูผู้สอนไม่ตรงวุฒิ ขาดแคลนครูในบางพื้นที่โดยเฉพาะโรงเรียนขนาดเล็กทำให้เกิดความขาดแคลนในภาพรวม
- คุณภาพของครูยังไม่สอดคล้องกับภารกิจที่ต้องการในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้ทันกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางสังคม “ผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ”
- บุคลากรของการศึกษานอกโรงเรียน ยังขาดทักษะและประสบการณ์ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องการพัฒนากำลังคนโดยเฉพาะด้านอุตสาหกรรม วิสัยทัศน์ใหม่ของการศึกษายุคเทคโนโลยีใหม่
- คุณวุฒิและตำแหน่งทางวิชาการของอาจารย์ยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน สกอ.
- ขาดแคลนครูชาวต่างชาติที่ตรงกับสาขาวิชาเรียน

3. ด้านงบประมาณ

- เงินอุดหนุนรายบุคคลของระบบอาชีวศึกษาไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพได้ เพราะมูลค่าเงินอุดหนุนไม่ได้ถูกปรับขึ้นนับตั้งแต่ปี 2551 ซึ่งไม่สะท้อนต้นทุนการจัดการศึกษาที่จะสูงขึ้น
- การขาดแคลนทรัพยากรในระบบอาชีววะ ทั้งงบประมาณ เครื่องไม้เครื่องมือสำหรับการเรียนการสอน และครู
- วิทยาลัยต้องใช้เงินอุดหนุนไปจ้างบุคลากรเพิ่มเติม เพื่อเติมเต็มปัญหาการขาดแคลนบุคลากรจึงทำให้งบประมาณที่จะใช้สำหรับการจัดการศึกษาน้อยลง
- ความพร้อมทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารของหน่วยงาน/ผู้จัดบริการ ส่งผลให้กลุ่มเป้าหมายเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ไม่เท่ากัน
- ต้นทุนฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีราคาสูง

4. ด้านบริหารจัดการ

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาส่วนใหญ่เป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก
- ยังขาดความร่วมมือในการใช้ทรัพยากรร่วมกันระหว่างสถาบันการศึกษา สถานศึกษาของรัฐและเอกชน ในทุกระดับการศึกษา
- การเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
- สังคมมองผลผลิตของการศึกษานอกระบบยังไม่มีคุณภาพ

แนวโน้มการศึกษาในอนาคต

แนวโน้มสถานการณ์การศึกษาในอนาคต 5 ปี (พ.ศ. 2560-2564) ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.ด้านหลักสูตรใหม่ จากการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันในด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม ทำให้คนในสังคมต้องการเพิ่มความรู้ความสามารถให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง จึงหันมาสนใจศึกษาต่อในหลักสูตรที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ ดังนั้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในสังคม สถาบันการศึกษาจึงมุ่ง

พัฒนาหลักสูตร ใหม่ ๆ อาทิ หลักสูตรที่บูรณาการระหว่างสองศาสตร์ขึ้นไป เช่น ระดับอาชีวศึกษาหลักสูตรเดียวจะมีหลายสาขาวิชา เรียนช่วงย่นจะผนวกการตลาดและการบัญชีเข้าไปด้วย เป็นต้น และมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยตลอดเวลา

2.ด้านหลักสูตรนานาชาติ เนื่องจากสภาพยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเชื่อมโยงด้านการค้าและการลงทุนทำให้ตลาดแรงงานในอนาคต ต้องการคนที่มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ ส่งผลให้ความต้องการการศึกษาที่เป็นภาษาสากลมีมากขึ้น ที่สำคัญการเปิดเสรีทางการศึกษา ยังเป็นโอกาสให้สถาบันการศึกษาจากต่างประเทศเข้ามาจัดการศึกษาในประเทศไทย และเปิดหลักสูตรภาษาต่างประเทศ เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ฯลฯ ยังมีส่วนกระตุ้นให้หลักสูตรการศึกษานานาชาติมีแนวโน้มได้รับความนิยมมากขึ้น แต่เนื่องจากหลักสูตรนานาชาติมีค่าใช้จ่ายสูง ดังนั้น การเรียนในหลักสูตรนี้ยังคงจำกัดอยู่ในกลุ่มผู้เรียนที่มีฐานะดี

3.ด้านการจัดการศึกษามีความเป็นสากลมากขึ้น สภาพโลกาภิวัตน์ที่มีการเชื่อมโยงในทุกด้านร่วมกันทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการเคลื่อนย้ายองค์ความรู้ กฎกติกา การดำเนินการด้านต่าง ๆ ทั้งการค้า การลงทุน การศึกษา เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม เชื่อมต่อถึงกัน ประกอบการเปิดเสรีทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดการหลั่งไหลหลักสูตรการเรียนการสอน บุคลากรด้านการสอน หลักสูตร จากสถาบันการศึกษาต่างประเทศเข้าสู่ไทย อันมีผลทำให้เกิดการเปรียบเทียบและ ผลักดันให้สถาบันการศึกษาไทยต้องพัฒนาการจัดการศึกษามีความเป็นสากลที่เป็นที่ยอมรับ อีกทั้งการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนกับต่างประเทศ ได้ส่งผลให้เกิดความต้องการการศึกษาที่มีคุณภาพทัดเทียมในระดับสากล

4.ด้านความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษาลดลง เนื่องจาก รัฐธรรมนูญฉบับใหม่ที่ส่งเสริมการเพิ่มสิทธิ เสรีภาพแก่ประชาชน อีกทั้งสภาพการใช้เทคโนโลยีส่งเสริมการเรียนการสอน ทำให้ช่องทางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เข้าถึงคนได้อย่างกว้างขวาง อย่างไรก็ตาม อาจเป็นไปได้ว่าความเหลื่อมล้ำด้านโอกาสทางการศึกษาจะลดลงในกลุ่ม สถาบันการศึกษาของรัฐ ส่วนการจัดการศึกษาโดยสถาบันการศึกษาเอกชน ผู้เรียนที่ครอบครัวมีรายได้น้อย อาจเข้ารับ บริการทางการศึกษาได้ลดลง เนื่องจากค่าเล่าเรียนแพง

5.ด้านโอกาสรับบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น เมื่อเปิดเสรีทางการศึกษา จะก่อให้เกิดการแข่งขันในการจัดการศึกษาทั้งจากสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น หากพิจารณาในแง่บวก การเปิดเสรีทางการศึกษา เป็นการสร้างโอกาสให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เนื่องด้วยสถาบันแต่ละแห่งจะแข่งขันด้านคุณภาพมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถาบันอุดมศึกษา คุณภาพการศึกษาจะเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก เนื่องจากการเปิดเสรีทางการศึกษา ที่เปิด โอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาต่างชาติเข้ามาเปิดการเรียนการสอน จึงเป็นแรงกดดันให้สถาบันอุดมศึกษาไทยต้องพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเลย